Č.j. VP/S 37b/01-160 V Brně dne 4. června 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení zahájeném dne 21.3. 2001 na základě žádosti Ministerstva zemědělství České republiky ze dne 28.2. 2001, č.j.: 5207/2001 - 1000, o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“), rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, takto :

Výjimka ze zákazu veřejné podpory pro program „1.J.a. Podpora výroby bioetanolu jako alternativního paliva“ ve formě přímé finanční dotace na jednotku produkce maximálně do výše 3,50 Kč na 1 litr bioetanolu

s e p o v o l u j e

za těchto podmínek:

1. Poskytování veřejné podpory na základě programu „1.J.a. Podpora výroby bioetanolu jako alternativního paliva“ se povoluje do 31.12.2002

2. Ministerstvo zemědělství poskytne do 2 měsíců po skončení platnosti programu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže informaci o formě dalších dotačních opatření v oblasti podpory využitelnosti bioetanolu jako alternativního paliva

Odůvodnění

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 21.3. 2001 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“), kterou podalo Ministerstvo zemědělství ČR, jako jediný účastník řízení, dopisem ze dne 28.2. 2001, č.j.: 5207/2001 - 1000, ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro program „1.J.a. Podpora výroby bioetanolu jako alternativního paliva“.

I. *Podklady pro rozhodnutí*

1. žádost o povolení výjimky podle § 6 odst.l zákona pro program „1.J.a. Podpora výroby bioetanolu jako alternativního paliva“
2. Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2001 (dále jen „Zásady“)
3. dopis Úřadu Ministerstvu zemědělství ČR o posouzení programů veřejné podpory v souvislosti s plněním usnesení vlády ČR ze dne 19.4. 2000 č. 389 k Návrhu na efektivní zajištění monitoringu veřejné podpory
4. dopis Ministerstva zemědělství ČR ze dne 17.4. 2001 č.j. 15569/01-7030
5. doplňující informace k dopisu Ministerstva zemědělství ČR ze dne 17.4. 2001 č.j. 15569/01-7030 zaslané faxem dne 22.5.2001

II. Údaje získané z žádosti o povolení výjimky:

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo zemědělství ČR
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo zemědělství ČR
- kontaktní osobou je Ing. Martin Fantyš, ředitel odboru podpory rozvoje venkovského prostoru
- název veřejné podpory je „1.J.a. Podpora výroby bioetanolu jako alternativního paliva“
- formou veřejné podpory je dotace ekologickému výrobku na jednotku produkce v podobě přímé nenávratné dotace ve výši 3,50 Kč za 1 l bioetanolu
- základem pro poskytnutí podpory jsou Zásady

III. Popis programu veřejné podpory:

Předmětem dotačního titulu je podpora výroby maximálně 100 000 hl bezvodého kvasného lihu – bioetanolu celkem, vyrobeného ze zemědělských surovin, vypěstovaných na území České republiky a zpracovaného ve výrobě alternativních paliv. Příjemcem podpory je podnikatel, který má oprávnění k výrobě lihu podle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu ze zemědělských surovin a dodá tento bioetanol pro účely výroby alternativních paliv v České republice. Podmínkou poskytnutí dotace je uzavření dohody s výrobcem alternativních paliv s uvedením množství a nákupní ceny bioetanolu a čestné prohlášení výrobce alternativních paliv, že odebrané množství bioetanolu použije pouze k výrobě alternativních paliv. Požadovanými doklady pro účel provedení výplaty podpory jsou:

- kopie daňového dokladu potvrzené odběratelem o množství prodaného zvláštně denaturovaného bioetanolu limitovaná do výše nároku, uvedeného v žádosti části C Zásad
- čestné prohlášení výrobce alternativních paliv o množství a způsobu zpracování dodaného bioetanolu s uvedením výrobce bioetanolu, to vše v návaznosti na účetní daňové doklady.

Vývoz bioetanolu vyrobeného v rámci tohoto programu není povolen. Dovoz bioetanolu pro účely výroby alternativních paliv není též povolen, což vyplývá z § 13 odst. 3 zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, kde je stanoveno, že líh používaný jako zdroj obnovitelné energie v pohonných hmotách a jako palivo při výrobě energie nebo tepla může být vyroben pouze ze zemědělských plodin vypěstovaných na území ČR a musí být pro tyto účely zvláštně denaturován.

IV. Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé).
Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi ČR a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.
Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24. 6. 1998 s účinností od 11. 7. 1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“)).
V čl. 2 Prováděcích pravidel se stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropského společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem zemědělství ČR, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře,
- tato výhoda zvýhodňuje podnikání v oblasti výroby paliv,
- hrozí narušení hospodářské soutěže v oblasti výroby pohonných hmot, neboť poskytnutí podpory umožňuje konkurovat bioetanolem dováženému metanolu, a tím může být narušen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie

jde o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti výše uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody Úřad postupoval dle následujících předpisů ES:

- Pravidla Společenství pro státní podporu na ochranu životního prostředí (2001/C 37/03) - publikováno v Official Journal OJ C 37/3 dne 3.2.2001
- Rozhodnutí Evropské komise č. 97/542/EC ze dne 18. 12. 1996 o výjimce v oblasti daní pro biopaliva ve Francii
- Společné stanovisko Rady ze dne 7. 10. 1997 vztahující se ke kvalitě benzínu a motorové nafty.

Etylalkohol je vymezen v příloze I Smlouvy o založení Evropského společenství jako produkt nespadající pod ustanovení článků 92 a 93. Evropská komise však v rozhodnutí č. 97/542/EC z 18. 12. 1996 o daňové výjimce pro biopaliva ve Francii uvádí, že pokud je poskytována podpora pro etylalkohol k výrobě paliv, musí na ně být uplatněna pravidla pro hospodářskou soutěž a veřejnou podporu.
Při posuzování programu veřejné podpory vzal Úřad v úvahu skutečnost, že v Evropské unii je poskytována podpora pro biopaliva formou podpory pěstitelům plodin vhodných pro výrobu biopaliv. V České republice nejsou tyto podpory pěstitelům poskytovány. Než dojde k harmonizaci systémů podpory v České republice a v Evropské unii, je žádoucí ekologický výrobek podpořit jiným způsobem. Bioetanol se používá v současné době jako aditivum do automobilových benzínů. Z bioetanolu pochází etylová složka etyl-terc-butyl-éteru (ETBE), vysokooktanového aditiva, kterým se nahrazuje metyl-terc-butyl-éter (MTBE) se syntetickou metylovou složkou z dovozu, vyráběnou z fosilních paliv. MTBE nebo ETBE slouží ke zvýšení oktanového čísla a obsahu kyslíku v benzínu, čímž mimo jiné snižuje emise kysličníku uhelnatého. V některých státech se připravují palivové směsi až s 20 % přídavku bioetanolu.
Záměr podpořit využívání energie z obnovitelnách zdrojů je vzhledem k postupnému vyčerpávání omezených fosilních zdrojů a se zvyšujícím se skleníkovým efektem také deklarovaným zájmem Evropské unie. Evropská komise přijala dne 26.11. 1997 dokument s názvem Bílá kniha pro zahájení prvních kroků v souborné strategii a plán určený k tomu, aby se do roku 2010 náročnými, ale splnitelnými kroky, dosáhlo zdvojnásobení ze 6 % na 12 % celkového podílu obnovitelných zdrojů na produkci energie Evropské unie. Výhody dosažení tohoto cíle jsou nesporné, a to zejména s ohledem na omezení emisí kysličníku uhličitého, vědecký a průmyslový rozvoj, uvolnění cen paliv a zvýšenou bezpečnost dodávek paliv. Členské státy vyzvaly v tomto dokumentu ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů

energie dle vlastních zkušeností a vlastního potenciálu.
Při posuzování programu veřejné podpory vzal Úřad v úvahu skutečnost, že celkový objem finančních prostředků vyčleněný pro daný dotační titul představuje částku 35 mil. Kč. Tato částka z hlediska narušení hospodářské soutěže je méně významná. Úřad také zvážil pozitivní přínos tohoto programu pro oblast českého zemědělství. Vzhledem k ekologickým přínosům a přínosům při úspoře neobnovitelných zdrojů energie a skutečnosti, že záměr dotace sleduje stejný cíl jako dotace pro biopaliva v Evropské unii, lze míru narušení obchodu mezi Českou republikou a zeměmi Evropské unie považovat za méně významnou než celospolečenské výhody plynoucí z tohoto programu.
Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyhověl Úřad žádosti o povolení výjimky.
Dne 21.5. 2001 bylo účastníku řízení doručeno vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jeho doplnění. Tohoto práva účastník řízení ve stanovené lhůtě nevyužil.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:
Vážený pan
Ing. Jan Fencl
ministr
Ministerstvo zemědělství České republiky
Těšnov 17
117 05 Praha 1